

Nr 283.

Kungl. Maj:ts nädiga proposition till riksdagen med förslag till förordning angående vissa ändringar i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering med mera; given Stockholms slott den 12 mars 1918.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga närlagda

1) förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering jämte det vid berörda förordning fogade formulär nr 1 A;

2) förslag till förordning om ändrad lydelse av punkt 3:o i de vid förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt fogade särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen;

3) förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § i de vid förordningen den 28 oktober 1910 angående bevillning av fast egendom samt av inkomst fogade särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen; samt

4) förslag till förordning om ändrad lydelse av de till förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt hörande tabellerna III och IV.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

innehålla upplysning om födelseår och för den, som ej är svensk undersåte, upplysning om hans nationalitet.

Samtliga uppgifter — — varje grupp av uppgifter avser.

Styrelse för bankbolag, sparbank eller annan penningförvaltande inrättning ävensom enskild man eller handelsbolag, som yrkesmässigt driver bankrörelse eller liknande verksamhet, är skyldig att efter anmaning lämna uppgift om namngiven skattskyldigs ränteinkomst från den penningförvaltande inrättningen, personen eller handelsbolaget ävensom om beloppet av den skattskyldiges innestående medel vid viss angiven tidpunkt.

18 §.

2 mom. Samma påföljd inträder, därest i 6 § omförmäld skattskyldig underlåter hörsamma anmaning att avlämna påbjudna räkenskapshandlingar eller, vad angår aktiebolag, förvaltningsberättelse, så ock där i 2 § 1 mom. a) omförmäلت verk eller bolag, som fått emottaga revisionsberättelse för senaste räkenskapsår, ej hörsammar anmaning att till ledning för taxeringen avlämna bestyrkt avskrift eller tryckt exemplar av sådan berättelse.

23 §.

3 mom. Vad i 1 och 2 mom. är sagt om deklaration, gäller även beträffande annan av skattskyldig till ledning för egen taxering lämnad uppgift eller upplysning, så ock i tillämpliga delar i fråga om sådan uppgift, som jämlikt 11 § lämnats rörande skattskyldigs från penningförvaltande inrättning eller person uppburen ränteinkomst eller beloppet av den skattskyldiges där innestående medel.

4 mom. — — — — —

28 §.

Erforderligt antal exemplar — — — — av överståthållarämbetet.

Kungl. Maj:ts befallningshavande äger att årligen, därest så anses ertorderligt, från varje taxeringsnämnd inom länet eller viss del därav kalla antingen ordföranden eller den av Kungl. Maj:ts befallningshavande

utsedde ledamoten att å lämplig ort sammanträda inför Kungl. Maj:ts befälningshavande eller landskamreraren för förberedande överläggningar rörande taxeringsarbetet.

29 §.

2 mom. Före januari månads utgång skola till taxeringsnämndens ordförande avlämnas, på landet av kommunalstämmans ordförande och i stad, utom Stockholm, genom magistratens försorg, de i 36 § 4 mom. och 47 § 3 mom. omförmälda avskrifterna av taxeringslängder och provningsnämndens särskilda längder för nästföregående år.

Å landet är härads-skrivare och i stad, utom Stockholm, vederbörande tjänsteman berättigad att efter januari månads utgång på rekvisition få avskrifterna av fastighetslängderna till sig översända; åliggande det den, som begagnat sig av denna rätt, att senast den 25 mars, vid bot av tre kronor för varje överskjutande dag, återställa avskrifterna till taxeringsnämndens ordförande.

54 §.

6 mom. Å provningsnämndens sammanträdesort icke bosatta ledamöter i denna nämnd samt de taxeringsnämndsordförande eller av Kungl. Maj:ts befälningshavande förordnade ledamöter i taxeringsnämnd, som på Kungl. Maj:ts befälningshavandes kallelse från annan ort infunnit sig antingen till sådant sammanträde, som i 28 § omförmäles, eller ock i residensstaden före eller under provningsnämndens sammanträde för upplysningars meddelande, äga åtnjuta traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med tio kronor om dagen samt övrig ersättning för resekostnaderna enligt fjärde klassen av gällande resereglemente.

Enahanda ersättning tillkommer även ledamot i provningsnämnd, som, på annan ort bosatt, efter kallelse av ordföranden inställt sig för att deltaga i protokollsjusteringen.

63 §.

2 mom. På grund av dessa sammandrag och sedan de vid deras granskning anmärkta förhållanden blivit förklarade eller rättade, böra i

Stockholms stad av därvarande uppbördsverk och i varje län av landskontoret uppgöras särskilda sammandrag över Stockholms stads och länets hela taxering och påförda statsskatt; och skola sistnämnda sammandrag, därtill tryckta blanketter genom statskontorets försorg tillhandhållas vederbörande tjänstemän, av Kungl. Maj:ts befallningshavande till statskontoret insändas så tidigt, att de kunna beräknas inkomma till nämnda verk före den 1 december.

Anvisningar för deklarationsblankettens ifyllande.

Verk och bolag så ock annan uppgiftsskyldig, som nästföregående år enligt lag varit skyldig föra handelsböcker, skola vid deklaration och uppgift bifoga bestyrkt avskrift av in- och utgående balansräkning samt, där sådan föres, vinst och förlusträkning för senaste räkenskapsåret. Aktiebolag skall därjämte, så snart ske kan, bifoga förvaltningsberättelse.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1919.

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av punkt 3:o) i de vid förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt fogade särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen.

Häriigenom förordnas, att punkt 3:o) i de vid förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt fogade särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen skall hava följande ändrade lydelse:

3:o) *Övriga inkomster av arbete.*

Härunder upptagas:

 ----- jordbruk eller skogsbruk.

Därest inkomst av ett näringsföretag på grund av särskilda, av näringsidkaren vidtagna åtgärder, varom här nedan närmare förmäles, blivit lägre, än den eljest skolat bliva, skall inkomsten av företaget beräknas till det belopp, vartill den kan antagas hava uppgått, därest sådana åtgärder icke vidtagits.

Såsom åtgärder av här avsedd art är att beakta, att en näringsidkare till någon, som är ekonomiskt intresserad i hans näringsföretag eller kan öva inflytande på företagets ledning, försålt varor till lägre pris eller av honom köpt varor till högre pris än de i allmänhet gällande.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1920.

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av 3 § i de vid förordningen den 28 oktober 1910 angående
bevillning av fast egendom samt av inkomst fogade särskilda
anvisningar till ledning vid taxeringen.

Härigenom förordnas, att 3 § i de vid förordningen den 28 oktober 1910 angående bevilning av fast egendom samt av inkomst fogade särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen skall hava följande ändrade lydelse:

3 §.

Med avseende å — — — — som taxeringsmännen finna skälig.

Därest inkomst av ett näringsföretag på grund av särskilda, av näringsidkaren vidtagna åtgärder, varom här nedan närmare förmåles, blivit lägre, än den eljest skolat bliva, skall inkomsten av företaget beräknas till det belopp, vartill den kan antagas hava uppgått, därest sådana åtgärder icke vidtagits.

Såsom åtgärder av här avsedd art är att beakta, att en näringsidkare till någon, som är ekonomiskt intresserad i hans näringsföretag eller kan öva inflytande på företagets ledning, försålt varor till lägre pris eller av honom köpt varor till högre pris än de i allmänhet gällande.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1920.

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av de till förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt hörande tabellerna III och IV.

Härigenom förordnas, att de till förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt hörande tabellerna III och IV skola erhålla den ändrade lydelse, härvid fogade tabeller utvisa.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1919.

Tabell III

utvisande kapitalvärdet, efter en räntefot av 5 %, av en livränta eller annan förmån, som vid slutet av varje år under en persons av *mankön* livstid utgår med belopp eller till värde av 1 krona (grundad å statistiska centralbyråns dödlighetstabell för årtiondet 1901—1910).

Ålder	Kapitalvärde	Ålder	Kapitalvärde	Ålder	Kapitalvärde	Ålder	Kapitalvärde
0	15.76	30	15.76	60	9.85	90	1.35
1	17.24	31	15.65	61	9.56	91	1.72
2	17.52	32	15.53	62	9.27	92	1.59
3	17.60	33	15.41	63	8.96	93	1.46
4	17.63	34	15.27	64	8.67	94	1.35
5	17.62	35	15.13	65	8.36	95	1.25
6	17.60	36	14.99	66	8.05	96	1.17
7	17.56	37	14.84	67	7.73	97	1.12
8	17.51	38	14.69	68	7.43	98	1.03
9	17.45	39	14.53	69	7.11	99	0.90
10	17.38	40	14.36	70	6.80	100	0.81
11	17.31	41	14.20	71	6.48	101	0.69
12	17.23	42	14.02	72	6.17	102	0.55
13	17.14	43	13.85	73	5.86	103	0.40
14	17.05	44	13.66	74	5.55	104	0.23
15	16.95	45	13.47	75	5.25		
16	16.86	46	13.27	76	4.95		
17	16.77	47	13.07	77	4.66		
18	16.69	48	12.86	78	4.38		
19	16.62	49	12.64	79	4.11		
20	16.55	50	12.41	80	3.85		
21	16.49	51	12.18	81	3.60		
22	16.43	52	11.95	82	3.35		
23	16.37	53	11.71	83	3.12		
24	16.30	54	11.46	84	2.89		
25	16.22	55	11.21	85	2.69		
26	16.14	56	10.96	86	2.50		
27	16.05	57	10.69	87	2.32		
28	15.96	58	10.41	88	2.14		
29	15.86	59	10.13	89	1.98		

Utgår livräntan i stället vid slutet av varje halvår, ökas kapitalvärdet med 0.25. Utgår den vid slutet av varje kvartal, ökas det med 0.375. Utgår den vid början av varje år, ökas det med 1.

Tabell IV

utvisande kapitalvärdet, efter en räntefot av 5 %, av en livränta eller annan förmån, som vid slutet av varje år under en persons av *kvinnkön* livstid utgår med belopp eller till värde av 1 krona (grundad å statistiska centralbyråns dödlighetstabell för årtiondet 1901—1910).

Ålder	Kapitalvärde	Ålder	Kapitalvärde	Ålder	Kapitalvärde	Ålder	Kapitalvärde
0	16.13	30	16.00	60	10.36	90	2.10
1	17.33	31	15.90	61	10.06	91	1.95
2	17.59	32	15.80	62	9.76	92	1.80
3	17.66	33	15.69	63	9.45	93	1.67
4	17.69	34	15.58	64	9.13	94	1.55
5	17.68	35	15.46	65	8.81	95	1.42
6	17.66	36	15.34	66	8.49	96	1.34
7	17.63	37	15.21	67	8.16	97	1.29
8	17.58	38	15.08	68	7.83	98	1.22
9	17.53	39	14.94	69	7.51	99	1.12
10	17.47	40	14.80	70	7.18	100	1.02
11	17.40	41	14.65	71	6.85	101	0.91
12	17.33	42	14.49	72	6.52	102	0.80
13	17.25	43	14.33	73	6.21	103	0.64
14	17.18	44	14.16	74	5.89	104	0.47
15	17.11	45	13.98	75	5.57	105	0.36
16	17.04	46	13.79	76	5.27		
17	16.97	47	13.59	77	4.97		
18	16.91	48	13.39	78	4.70		
19	16.84	49	13.18	79	4.41		
20	16.77	50	12.96	80	4.14		
21	16.71	51	12.74	81	3.88		
22	16.64	52	12.50	82	3.63		
23	16.57	53	12.26	83	3.39		
24	16.50	54	12.01	84	3.16		
25	16.42	55	11.75	85	2.96		
26	16.34	56	11.49	86	2.76		
27	16.27	57	11.22	87	2.58		
28	16.18	58	10.94	88	2.41		
29	16.09	59	10.66	89	2.25		

Utgår livräntan i stället vid slutet av varje halvår, ökas kapitalvärdet med 0.25. Utgår den vid slutet av varje kvartal, ökas det med 0.375. Utgår den vid början av varje år, ökas det med 1.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12
mars 1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson anförde här-
efter:

Den av det pågående världskriget föranledda inflyttningen av
utlänningar hit till riket har fäst uppmärksamheten på åtskilliga brister
i vår lagstiftning rörande utlänningars beskattning. I skrivelse den
15 juni 1916 påpekade riksdagen rådande missförhållanden i berörda
avseenden, varjämte riksdagen, som förmälde sig icke hava medhunnit
att på ett tillfredsställande sätt utreda av riksdagen antydda spör-
smål, uttalade önskvärdheten av, att berörda frågor bleve genom Kungl.
Maj:ts försorg utredda. I anledning därav uppdrog en min företrädare
i ämbetet åt landskamreraren Otto Vilhelm Landén att verkställa ut-
redning i ämnet samt avgiva det förslag, vartill utredningen kunde

föranleda. Den 31 januari 1917 framlade landskamreraren Landén ett av honom utarbetat förslag till vissa författningsändringar jämte motivering därtill. Detta förslag, vilket i främsta rummet hade till syfte att råda bot för de då rådande missförhållandena, avsåg i väsentliga delar en blott provisorisk lösning av de mest brännande frågorna. Att på ett slutgiltigt sätt ordna beskattningen av utlänningar och härstädes icke mantalsskrivna svenska medborgare lärer ej heller låta sig göra annat än i samband med en mer eller mindre omfattande revision av vårt skatteväsen i övrigt. Förslaget blev emellertid icke förelagt 1917 års riksdag och med hänsyn till de numera ändrade förhållandena äro de av förslaget berörda frågorna ej längre av samma aktuella intresse som förut. På grund härav har jag ansett det lämpligast, att, innan en slutlig utredning i förevarande avseenden verkställts, riksdagen icke nu förelägges en del mera speciella förslag rörande utlänningars och härstädes icke mantalsskrivna svenska medborgares beskattning.

Såväl i sammanhang med ovannämnda utredning som eljest har emellertid väckts fråga om vissa ändringar i våra skatteförfattningar av mera omfattande betydelse och närmast avseende ökad effektivitet av taxeringsförfarandet i allmänhet. Till följd av den allt större betydelsen av våra direkta skatter och de alltmera invecklade förhållandena, som bli föremål för taxeringsmyndigheternas bedömande, har frågan om större effektivitet vid taxeringen blivit av synnerlig vikt. Jag har därför ansett, att nu antydda ändringsförslag, i den mån de kunna antagas bliva av verklig praktisk nytta och ej heller komma att föregripa en mera allmän revision av vår skattelagstiftning, böra föreläggas redan innevarande års riksdag.

Därjämte lärer av olika anledningar, för vilka nedan skall närmare redogöras, böra vidtagas vissa andra ändringar i våra skatteförfattningar.

Enskild näringsidkares skyldighet att vid deklaration foga utdrag av räkenskaper.

I 6 § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering stadgas, att vid deklaration för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroy eller blivit registrerat såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, skall för tid, som deklarationen omfattar, fogas bestyrkt avskrift av in- och utgående balansräkning samt vinst- och förlusträkning, där sådan föres.

Redan i 21 § i förordningen den 21 juni 1902 om inkomstskatt fanns intagen en bestämmelse, varigenom verk eller bolag, som nu nämnts, ålades en liknande skyldighet. I det förslag till förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, som genom en Kungl. Maj:ts proposition förelades 1910 års riksdag, hade emellertid åt 6 § givits en sådan avfattning, att skyldighet att vid deklaration foga avskrift av in- och utgående balansräkning samt vinst- och förlusträkning, där sådan fördes, skulle åligga, förutom verk och bolag, som ovan nämnts, jämväl »annan uppgiftsskyldig, som nästföregående år enligt lag varit pliktig föra handelsböcker».

Till närmare motivering av det sålunda föreslagna stadgandet anförde dåvarande chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet:

»Enligt nu gällande lagstiftning åligger det ovillkorligen verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, att till bestyrkande av avlämnad inkomstuppgift bifoga bestyrkt avskrift av in- och utgående balansräkning samt vinst- och förlustkonto för senaste räkenskapsår. Därjämte är en var annan efter anmaning pliktig att förete den utredning angående sina inkomstförhållanden, som vederbörande anse vara för taxeringen erforderlig utöver själva deklarationen. Med tillämpning härav hava taxeringsmyndigheterna allt mer och mer plägat att från enskilda personer, som enligt lag äro skyldiga föra handelsböcker, infordra utdrag av deras räkenskaper för att jämte deklarationen läggas till grund för taxeringen. En sådan åtgärd behöfver och bör icke under alla förhållanden uppfattas såsom en yttring av misstroende. Den beskattningsbara inkomsten skiljer sig i så många avseenden från den bokförda vinsten och den förras beräkning kan erbjuda så många svårigheter för den i hithörande stycken obevandrade, att det är lätt förklarligt, om fel ibland förefinnes i deklarationen, och att taxeringsmyndigheterna anse sig böra för fullgörande av sin kontrollerande granskningskyldighet taga kännedom om beskaffenheten av avförda omkostnader, omfånget av gjorda avskrivningar o. d., varom deklarationen ej lämnar upplysning. I insikt härom bifoga understundom även enskilda skattskyldiga utan anmaning räkenskapsutdrag vid vissa deklarationer. Där räkenskapshandlingar skola infordras, kräves emellertid skriftligt förfarande med därav föranledd omgång och tidsutdräkt. Med avseende härpå hava de sakkunniga föreslagit, att ovillkorligt åliggande att vid deklarationen foga avskrift av ifrågasvarande räkenskapskonton skall meddelas för den, som enligt lag är pliktig föra handelsböcker, och att delägare i vanligt handelsbolag

skall förpliktas att utan anmaning avlämna enahanda utdrag av bolagets räkenskaper. De länsstyrelser, som yttrat sig häröver, hava kraftigt understött detta förslag.»

Sedan dåvarande departementschefen återgivit ett par länsstyrelser yttranden samt lämnat en redogörelse för ärendets behandling inom kammarrätten, vars majoritet tillstyrkt det av de sakkunnige upprättade förslaget uti nu ifrågavarande avseende, anförde han vidare: »Vid övervägande av denna fråga har jag väl insett, att den föreslagna skyldigheten skulle åtminstone till en början för mången förefalla såsom ett väl långt drivet inträngande i enskilda förhållanden. Men då ifrågavarande skattskyldiga redan nu äro efter anmaning pliktiga att förete dessa räkenskapsutdrag och desamma således icke få undanhållas taxeringsmyndigheterna, då vidare det besvär, som förorsakas de skattskyldiga genom utskrivningen av räkenskapsutdragen, icke kan väcka någon betänklighet och då fördelen av säker och snabb tillgång till dessa handlingar för taxeringsmyndigheternas arbete och för taxeringsresultatet synes mig obestridlig, har jag funnit mig övertygad om lämpligheten av den ifrågasatta skyldighetens införande.»

Efter hemställan av bevillningsutskottet gav emellertid 1910 års riksdag åt ovannämnda 6 § i det riksdagen förelagda förslaget den lydelse, som motsvarande § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering utvisar. Riksdagen yttrade därvid, att riksdagen ansett gällande bestämmelser i ämnet böra bibehållas oförändrade.

1913 års
riksdag.

Genom proposition den 11 april 1913, nr 232, förelade Kungl. Maj:ts nämnda års riksdag förslag till ändrad lydelse av vissa paragrafer i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering samt av de vid nämnda förordning fogade formulär. I detta förslag upptogs ånyo en bestämmelse, varigenom skyldigheten att vid deklaration foga avskrift av in- och utgående balansräkning samt vinst- och förlusträkning, där sådan fördes, utsträcktes till varje uppgiftsskyldig, som nästföregående år enligt lag varit skyldig att föra handelsböcker. Dåvarande departementschefen yttrade härom till statsrådsprotokollet, »att han i fråga om skyldigheten att förete räkenskapshandlingar ansett sig böra tillmötesgå de alltjämt mötande enträgna framställningarna om skyldighet för en var, som nästföregående år varit pliktig föra handelsböcker, att förete balansräkning ävensom, när sådan räkning föres, vinst- och förlusträkningen för nästföregående år, samt att han åberopade de skäl, som

på sin tid anfördes för Kungl. Maj:ts förslag till 1910 års riksdag. Därjämte anförde dåvarande departementschefen vidare, bland annat: »För den skattskyldige själv bör det så inveckat mindre bjuda emot att låta deklarationen åtföljas av räkenskapshandlingar, som anledningarna att besvara honom med förfrågningar rörande inkomstberäkningen minskas. Därest han från början fullgör sin uppgiftsplikt, behöver han icke heller räkna med eventualiteten av en anmaning, som i det allmänna föreställningssättet gärna framstår såsom en yttring av oberättigad misstro till riktigheten av en på heder och samvete lämnad uppgift — en omständighet, som, på sätt jag redan framhållit, i sin ordning alstrar påtaglig obenägenhet hos taxeringsnämndsordföranden att anlita anmaningsförfarandet.»

Bevillningsutskottet vid 1913 års riksdag yttrade härom: »Av vad föredragande departementschefen, som huvudsakligen hänvisat till de i 1910 års proposition åberopade skälen, nu anført i ämnet, har utskottet icke blivit övertygat om behovet av ifrågavarande anordning, som däremot helt visst komme att i många fall vålla deklaranterna olägenheter. Då därtill kommer, att taxeringsmyndigheternas granskningsarbete skulle väsentligt ökas utan, såvitt utskottet kan finna, motsvarande nytta i kontrollavseende, synes tillräcklig anledning ej föreligga för riksdagen att nu frånträda sin 1910 intagna ståndpunkt i frågan.» Tre ledamöter av utskottet reserverade sig dock samt yrkade bifall till det framlagda förslaget i förevarande avseende. Riksdagen fattade emellertid sitt beslut i enlighet med utskottsmajoritetens mening.

De kommunalskattesakkunniga, vilka under år 1916 anmodats att avgiva yttrande angående vilka anordningar, som utan större ändringar av nu bestående ordning kunde finnas särskilt ägnade att leda till ökad kontroll över inkomsttaxeringarnas tillförlitlighet och således även till ett mera effektivt taxeringsresultat, inkommo med utlåtande till finansdepartementet den 29 december 1916, däri de framhöllo, att såsom en för ernående av bättre taxeringsresultat ofrånkomlig anordning måste i främsta rummet betecknas införandet av skyldighet för bokföringspliktiga rörelse- och yrkesidkare att, i likhet med vad som gällde i fråga om verk eller bolag, vilket vore försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit som aktiebolag registrerat eller stode under offentlig kontroll, opåmint vid inkomstdeklarationen foga bestyrkt avskrift av in- och utgående balansräkning samt vinst- och förlusträkning, där sådan fördes.

*Kommunal-
skattesak-
kunniga.*

Sedan de kommunalskattesakkunniga därefter erinrat om frågans föregående behandling i riksdagen, anförde de vidare:

»Erfarenheten från de nya skattelagarnas tillämpning visar emellertid alldeles avgjort i en motsatt riktning. Otvivelaktigt förhåller det sig nämligen så, som i motiveringen för det vid 1913 års riksdag fallna förslaget erinrades, att införandet av nu ifrågavarande skyldighet skulle ge ett långt bättre taxeringsresultat än som med den bestående ordningen praktiskt taget står att ernå. Vål har taxeringsnämnds ordförande lika som kronans ombud hos prövningsnämnd befogenhet att anmana skattskyldig, vilkens deklaration befunnits ägnad att väcka tvivelsmål om dess riktighet, att fullständiga densamma eller inkomma med för hans taxering eljes erforderlig upplysning — en bestämmelse, som måste anses innebära rätt att inforä jämväl räkenskapshandlingar — men en var, som sysslat med taxeringsarbete, vet, att sådan anmaning icke göres i andra fall än där deklarationens oriktighet är alldeles påtaglig. Dels medgiver nämligen icke den knappa tid, som tillmätts och under bestående ordning kunnat tillmätas för taxeringsarbetets fullbordande, anlitande av anmaningsförfarande i någon större utsträckning, dels — och framför allt — tillkommer den omständigheten, att taxeringsnämndsordförandena endast ogärna tillgripa denna utväg, som för den skattskyldige framstår såsom en yttring av misstro till hans på heder och samvete lämnade uppgift. Den skattskyldige förbiser nämligen lätt de vanskligheter, som möta för att en deklaration, såvitt inkomstberäkningen angår, skall fylla de krav lagen uppställer för en materiellt riktig deklaration. I själva verket äga affärsmännen i allmänhet föga eller inga insikter i beskattningslagarna och deras rätta tillämpning, utan hava ofta den oriktiga föreställningen, att det är den bokföringsmässiga nettovinsten, som utgör den skattepliktiga inkomsten. Redan den omständigheten, att nettovinsten veterligen beräknas av affärsmännen synnerligen olika, borde emellertid tillräckligt visa omöjligheten att lägga nettovinsten utan vidare justering till grund för beskattningen. Först och främst måste till nettovinsten läggas sådana före vinstens beräkning avförda belopp, som av beskattningslagarna icke erkännas såsom omkostnader, utan äro att räkna såsom personliga utgifter. Även om det numera måhända får räknas till sällsyntheterna, att personliga levnadskostnader och dylikt bokförts i räkenskaperna på sådant sätt, att de minska vad som i taxeringsavseende skall räknas såsom inkomst — sådant förekommer dock helt visst fortfarande i många fall — kan emellertid erinras exempelvis om utskylder, vilka i allmänhet pläga avdragas såsom omkostnader, ehuru enligt beskattningslagarna allenast vissa utskylder få avgå vid taxeringen. Vidare kan erinras om avskrivningar å maskiner och inventarier, vilka avskrivningar i räkenskapen oftast göras före nettovinstens beräkning och upptagas till omväxlande höga eller låga belopp, allt efter som rörelsens årsresultat anses medgiva. Dessa avskrivningar överensstämman ingalunda alltid utan måhända mera sällan med vad som enligt beskattningslagarna kan medgivas till avdrag för värdeminskning. Exempel givas också på att affärsmännen icke ens förstått sammanhanget mellan de sålunda i räkenskapen gjorda avskrivningarna samt de enligt beskattningslagarna medgivna avdragen för värdeminskning, utan — oavsett och utöver avskrivningarna i räkenskapen — tillika beräkna särskilda värdeminskningsavdrag att avgå från den uppgivna nettovinsten. Dubbla och måhända vart för sig för högt beräknade värde-

minskningsavdrag hava sålunda förekommit. Då nu sådant, tack vare de vid deklarationerna fogade räkningsutdragen, kunnat upptäckas i aktiebolags deklarerationer, torde anledning icke saknas till antagande, att det också — och måhända icke så sällan — kan förekomma i enskilda affärsmäns deklarerationer, ehuru möjlighet saknats att därå öva kontroll. Slutligen förtjänar erinras dels om avdraget för ränta å lånt rörelsekapital, vilket avdrag enligt deklarerationsformuläret och med hänsyn till bevillningstaxeringen skall göras vid uppgiften angående det skattepliktiga inkomstbeloppet av rörelse, dels ock om avdraget för annan skuldränta, vilket skall göras i slutet av deklarerationen bland de s. k. allmänna avdragen. Oavsett det förhållande, att innebörden av begreppet lånt rörelsekapital i bevillningsförordningens mening torde för de flesta affärsmän vara tämligen okänt, föreligger giltig anledning till antagande, att de, som till grund för sin uppgift om det skattepliktiga inkomstbeloppet av rörelse lagt sin räkenskaps nettovinst — vid vars beräkning väl i allmänhet all skuldränta avgår — kunna av förbiseende göra ränteavdrag på båda ställena i deklarerationen och sålunda delvis göra dubbla ränteavdrag, utan att sådant kan kontrolleras. Likaledes begås helt visst ofta felaktigheter vid beräkningen av hyresvärdet å i rörelse använd fastighet, likasom även i vissa avseenden vid beräkningen av förluster. Allt som allt kan det utan överdrift sägas, att något så när riktig taxering aldrig kan ernås, utan att räkenskapsutdrag till ledning vid deklarerationernas granskning föreligga, likasom det ock kan med bestämdhet påstås, att nödig kännedom om beskattningslagarnas grunder för inkomstberäkningen knappast kan hos affärsmännen vinna instieg, förr än möjlighet till kontroll å deras deklarerationer beredes, så att taxeringsmyndigheterna på detta sätt bliva i stånd att meddela upplysningar om begångna felaktigheter. Att efter införandet av sålunda skärpt deklarerationsplikt inkomstskatt skulle tillföras staten i avsevärt större utsträckning än för närvarande läser få anses vara ställt utom allt tvivel, och man behöver i sådant avseende alldeles icke huvudsakligen eller ens till någon större del räkna med avsiktliga oriktiga deklarerationer, eftersom helt säkert även de lojala affärsmännen i mycket stor utsträckning undgått beskattning för avsevärda belopp, uteslutande på grund av bristande insikter om beskattningslagarnas rätta tillämpning. Betraktar man nu föreliggande fråga från den skattskyldiges ståndpunkt, måste sägas, att besväret är för honom ringa och mera än uppväges av den påtagliga fördelen av att slippa ifrån onödiga förfrågningar rörande inkomstberäkningen, där denna med ledning av räkenskapen kan till sin riktighet kontrolleras.»

Sedan kammarrätten anbefallts att efter inhämtande av yttrande från Kungl. Maj:ts befallningshavande inkomma med utlåtande i ärendet, har kammarrätten, med överlämnande av de från Kungl. Maj:ts befallningshavande infordrade yttrandena, den 8 februari 1917 avgivit utlåtande i frågan.

Kungl. Maj:ts befallningshavande hava samtliga instämt i vad de sakkunniga sålunda föreslagit. I yttrandena vitsordas även riktigheten av de sakkunnigas uttalanden, att felaktighet i näringsidkares deklareration ej sällan är beroende av bristande insikt i skattelagarna och att sådan

felaktighet endast genom en jämförelse med räkenskaperna kan upptäckas; att i följd av den knappa tid, som är tillmätt för taxeringsarbetet, den utväg, som för närvarande förefinnes att genom särskild anmaning införskaffa räkenskapsutdrag, icke är av större praktisk betydelse; samt att den skattskyldige i en särskild anmaning att förete räkenskapsutdrag ofta ser en misstro mot hans på heder och samvete lämnade deklara-tionsuppgifter. Såsom belysande torde några yttranden böra här återgivas.

Sålunda anför överståthållarämbetet: Under en följd av år hade före prövningsnämndens sammanträde en eftergranskning av så stor del av de avgivna deklara-tionerna, som kunnat medhinnas, ägt rum inom överståthållarämbetets avdelning för uppbördsärenden, och hade därvid under de senaste åren flertalet enskilda näringsidkare anmodats inkomma med bestyrkta avskrifter av sina räkenskaper, en åtgärd, som tillfört både stat och kommun avsevärda belopp. Förutom den tid, detta arbete krävde, vore detsamma även förenat med den av de sakkunniga anmärkta olägenheten, att de skattskyldiga i en anmaning av ifrågavarande slag ofta såge en misstro mot deras på heder och samvete lämnade deklara-tionsuppgifter.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Östergötlands län uppgav, att det mången gång visat sig, då kronoombudet hos prövningsnämnden ansett sig böra infordra räkenskapsutdrag, att i deklara-tionen gjorda avdrag varit i skatteavseende icke alls medgivna eller medgivna endast till viss del.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Kronobergs län anför: Utan skyldighet att bifoga räkenskapshandlingar underlåte många, kanske de flesta av ifrågavarande näringsidkare att uppgiva bruttoinkomst och specificera avdrag, utan lämnade, i strid med deklara-tionsformulärets anvisning, endast uppgift om nettoinkomsten. Även om uppgift om bruttoinkomst och avdrag funnes, visade erfarenheten, att uppgiften oftast vore mindre omsorgsfull och riktig. Funnes däremot skyldighet för vederbörande att bilägga avskrifter av räkenskaperna, bleve uppgiften i deklara-tionen självfallet omsorgsfullare och kunde i varje fall bättre kontrolleras. Behovet av kontroll gent emot enskilda yrkesidkare syntes vara minst lika stort som gent emot aktiebolag med flera. Och betydelsen för skatteresultatet av den kontroll, som skulle bliva följden av skyldighet för enskilda rörelseidkare att vid deklara-tion foga räkenskapshandlingar, torde icke böra underskattas.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Blekinge län framhöll, att vid granskningen av olika bolags och därmed likställda skattskyldiges

deklarationer, vilkas räkenskapers avslutning i allmänhet uppgjordes av jämförelsevis sakkunnigt folk, ständigt påträffades grova fel, samt att vid sådant förhållande enskilda rörelse- och yrkesidkare givetvis i ännu högre grad torde missförstå sin deklara-tions- och skatteplikt. En betydligt ökad taxeringsbar inkomst skulle därför helt visst fram-träda, om en noggrannare granskning av skattskyldiges inkomster möj-liggjordes och verkställdes.

Under erinran hurusom kammarrätten redan i ett tidigare ut-låtande den 31 maj 1912 uttalat den uppfattning, att det ej vore anledning att för delägare i handelsbolag och rederier giva andra föreskrifter än för enskilda rörelseidkare i allmänhet, samt hurusom genom förordningen den 24 oktober 1913 vanligt handelsbolag och rederi för registreringspliktigt fartyg ålagts att vid de i 11 § 2:o f) taxeringsförordningen stadgade uppgifter foga bestyrkt avskrift av in- och utgående balansräkning samt, där sådan fördes, vinst och förlust-räkning, har kammarrätten med hänsyn till den allmänt vitsordade otillräckligheten av nu gällande bestämmelser i fråga om enskild närings-idkares uppgiftsplikt för sin del biträtt de sakkunnigas förslag, att även enskilda bokföringspliktiga rörelse- och yrkesidkare måtte åläggas att vid inkomstdeklarationen opåmint foga dessa handlingar. Visserligen hade, anför kammarrätten vidare, näringsidkare enligt det senast an-tagna deklara-tionsformuläret ålagts att särskilt angiva saluvärdet av de förnödenheter och varor, som han ur affären tillgodogjort sig i hushållet eller eljest för egen eller familjens räkning, ävensom att uppgiva avskrivningar och driftkostnader i övrigt, men torde deklara-tionsformuläret i denna del ofta missförstås och en verklig kontroll över inkomstberäkningens riktighet endast kunna vinnas genom en jämförelse med den skattskyldiges bokföring. Kammarrätten har där-jämte framhållit, att den ifrågasatta skyldigheten att förete räkenskaps-utdrag syntes böra gälla även för de fall, då skattskyldig, som driver rörelse inom annat distrikt än deklara-tionsorten, enligt 16 § taxerings-förordningen har att å ort, som vederbör, avlämna särskild uppgift.

Visserligen har riksdagen tidigare ställt sig avvisande mot en författningsändring i nu angiven riktning, men de skäl, som då förefunnits för riksdagens beslut, torde knappast vidare föreligga. Helt naturligt torde ju vara, att då år 1913 beslut fattades om åtskilliga ändringar i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och för-farandet vid taxering i ändamål att göra taxeringsförfarandet mera effektivt, man ställde sig avvaktande till frågan, huruvida jämväl ett

Departement-schefen.

stadgande av nu ifrågavarande innehåll vore erforderligt. Emellertid har den sedan dess vunna erfarenheten bibragt samtliga de myndigheter — Kungl. Maj:ts befallningshavande och kammarrätten —, vilka måste anses vara framför andra sakkunniga, en bestämd övertygelse om nödvändigheten av ett dylikt stadgande. De därvid åberopade skälen synas mig fullt övertygande. Att genom ett mera effektivt taxeringsförfarande beträffande skattskyldige i allmänhet avsevärda skattebelopp skulle tillföras statsverket, torde vara otvivelaktigt. Givet är emellertid, att de taxeringsförfarandet nu vidlådande bristerna göra sig gällande bland annat just beträffande de skattskyldiga, varom nu är fråga. Det torde ej låta sig göra att i förevarande avseende vinna effektiv kontroll genom tillämpning av nu gällande bestämmelse om befogenhet för beskattningsmyndigheten att anmana deklarationsskyldig att inkomma med erforderlig upplysning. Den för taxeringsarbetet i allmänhet ganska knappt tillmätta tiden medgiver i regel icke anlitande av anmaningsförfarandet i någon större utsträckning, vartill kommer, att med detta förfarande är, såsom myndigheterna framhållit, förenad även den olägenheten, att de skattskyldiga i en anmaning av ifrågavarande slag ofta se en misstro mot deras på heder och samvete lämnade deklarationsuppgifter. Den nu ifrågasatta skärpningen av deklarationsskyldigheten skulle bereda icke så ringa tidsvinst och lättnad vid taxeringsarbetet, men den skulle framför allt — till fromma för såväl statens som kommunernas inkomster — bidra till ett bättre och riktigare resultat av beskattningen. Det får ej förbises, att i samma mån, som den direkta beskattningen blir av större vikt, i samma mån ökas även betydelsen av ett effektivt taxeringsförfarande. För de därav berörda skattskyldige skulle visserligen det föreslagna stadgandet medföra ett ökat besvär, men detta torde ej vara synnerligen betungande. Med avseende å de affärsmän, vilka nu åsidosätta sin skyldighet att föra handelsböcker, torde ett sådant stadgande därjämte medföra det gagnet, att dessa affärsmän i allmänhet bragtes att bättre fullgöra sin berörda skyldighet.

Jag ansluter mig alltså till vad de kommunalskattesakkunnige i denna del föreslagit. Föreskrift i det angivna syftet torde lämpligen böra inrymmas i taxeringsförordningens 6 §, varjämte motsvarande ändring bör göras i fastställda »Anvisningar för deklarationsblankettens ifyllande.» Lika med kammarrätten anser jag den ifrågasatta skyldigheten att förete räkenskapsutdrag böra gälla även för de fall, då skattskyldig, som driver rörelse inom annat distrikt än deklarationsorten, enligt 16 § i taxeringsförordningen har att å ort, som vederbör, avlämna särskild uppgift. Då i nyssnämnda 16 § redan finnes intagen bestämmelse, att i fråga om skyl-

dighet att förete räkenskapshandlingar skall gälla vad i 6 § är stadgat beträffande deklaration, torde något särskilt stadgande i nyssberörda syfte icke vara erforderligt. I fråga om påföljd vid underlåtenhet att på anmaning förete räkenskapshandlingar kan visserligen ifrågasättas, huruvida icke bestämmelsen i 18 § 3 mom. av taxeringsförordningen vore tillämplig jämväl å nu avsedda förhållande. Då emellertid i 2 mom. av nämnda § meddelats ett uttryckligt stadgande rörande den påföljd, som inträder, om verk eller bolag på anmaning underlåter att avlämna föreskrivna räkenskapshandlingar, torde för undvikande av missförstånd nämnda stadgande böra utsträckas till att avse alla dem, som enligt förslaget skola avlämna räkenskapsutdrag.

Angående viss uppgiftsskyldighet för banker m. fl.

I 11 § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering meddelas föreskrift rörande vissa uppgifter, som av annan än den skattskyldige själv skola avlämnas att tjäna till ledning vid taxeringen. Sålunda skola uppgifter lämnas av, bland andra, arbetsgivare om hos dem anställda personers inkomst av arbetet, förmyndarekammar och gode män för tillsyn å förmyndarskap om omyndigas inkomst, när denna uppgått till minst 500 kronor, samt styrelse för bolag angående den utdelning, som av aktieägare uppburits.

Vid olika tillfällen hava yrkanden framställts därom, att bankinrättningar borde åläggas en motsvarande uppgiftsplikt beträffande beloppet av uppburna räntor.

Sålunda föreslogs i en vid 1913 års riksdag i andra kammaren väckt motion sådan ändring i ovannämnda förordning, att banker och andra sammanslutningar eller enskilda personer, som mot ränta emottogo penningar till förvaltning, ålades att till taxeringsmyndighet lämna uppgift å beloppet av varje insättares under föregående år uppburna ränta.

Bevillningsutskottet anförde härom, bland annat: Det torde kunna antagas, att genom den föreslagna åtgärden statens och kommunens skatteintresse skulle i många fall främjas. Huru önskvärt detta i och för sig vore, syntes dock förslaget förverkligande möta allt för stora praktiska svårigheter. Sålunda skulle uppgiftspliktens fullgörande åsamka särskilt de större penninginrättningarna med deras tusental av insättare ett synnerligen betungande besvär. Det med motionen avsedda syftet hade emellertid syntes utskottet kunna väsentligen tillgodoses på enklare sätt, nämligen så, att penninginrättningar och enskilda, som av allmän-

1913 års
riksdag.

heten emottoge medel till förräntande, förklarades skyldiga att på skriftlig anfordran av taxeringsmyndighet, närmare bestämt taxeringsnämnds ordförande eller kronans ombud hos prövningsnämnd, uppgiva viss skattskyldigs ränteinkomst. Därigenom vunnes möjlighet att i fall, där deklarant misstänktes hava lämnat oriktig eller ofullständig uppgift, kontrollera denna.

I anslutning till vad utskottet sålunda anfört, föreslog utskottet riksdagen att besluta viss ändring i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering. Denna hemställan bifölls av andra kammaren men avslogs av första kammaren.

1915 års
riksdag.

Vid 1915 års riksdag upptogs frågan ånyo i en uti andra kammaren väckt motion. Bevillningsutskottet gjorde enahanda hemställan som förut och frågan fick inom riksdagens båda kammare samma utgång som år 1913.

Landskam-
reraren
Landéns
förslag.

Det av landskamreraren Landén avgivna förslaget rörande utlänningars beskattning upptog, bland annat, under 11 § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering såsom ett särskilt moment följande stadgande:

Styrelse för bankbolag ävensom bankir och annan, som yrkesmässigt driver bank- eller liknande verksamhet, är skyldig att efter anmaning lämna taxeringsmyndighet eller kronans ombud hos prövningsnämnd upplysning om storleken och avkastningen av namngiven kunds hos den penningförvaltande inrättningen eller personen inestående medel, om omsättningen på kundens konto och erforderliga meddelanden i övrigt till upplysning om omfattningen av kundens affärsverksamhet.

Myndig-
heternas
yttranden.

Över landskamreraren Landéns förslag hava infordrade utlåtanden inkommit från kommerskollegium, som emellertid icke haft att yttra sig över förslaget i denna del, från överståthållarämbetet, Kungl. Maj:ts befallningshavande i Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län ävensom från kammarrätten. Kungl. Maj:ts övriga befallningshavande, vilka lämnats tillfälle att avgiva de yttranden, vartill de kunde finna anledning, hava icke begagnat sig därav.

Överståthållarämbetet och Kungl. Maj:ts befallningshavande i Göteborgs och Bohus län hava icke anfört något särskilt angående förslaget i nu ifrågakommande del.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Malmöhus län förklarar sig anse, att med fastställande av ifrågakommande åliggande för banker m. fl. skulle uppfyllas ett önskemål, som redan länge gjort sig gällande. En eventuell invändning om, att den för bankerna m. fl. tillämnade upp-

giftsplikten skulle innebära ett ingrepp i banksekretessen, syntes icke förtjäna avseende.

Kammarrätten har med avseende å landskamreraren Landéns förslag i ovannämnda del anfört: »Detta stadgande har avseende å skattskyldiga i allmänhet och ej allenast å utlänningar. Det torde vara svårt att avgöra, huruvida detsamma, vilket starkt ingriper i enskildas affärsförhållanden, lämpligen bör införas eller ej utan att en för frågans bedömande erforderlig utredning verkställles. Om det även i många fall kunde vara gagneligt för taxerings riktiga verkställande att erhålla ifrågavarande upplysningar, torde säkerligen goda skäl jämväl kunna anföras mot stadgandets antagande. Någon utredning härutinnan synes ej vara verkställd, och kammarrätten anser sig därför icke kunna i det skick, ärendet nu befinner sig, tillstyrka stadgandet. Härjämte kan anmärkas, att omförmälda upplysningar i varje fall böra åtnjuta samma skydd mot offentliggörande som deklarationer.»

Även i vissa av kommerskollegium rörande landskamreraren Landéns förslag i andra delar infordrade yttranden har föreliggande fråga vidrörts.

Stockholms handelskammare anförde sålunda: Avsikten med ifrågavarande stadgande skulle vara att bereda erforderligt material för bedömande av vederbörande näringsidkares skattskyldighet, men med den avfattning, stadgandet erhållit, drabbade det icke blott utlänningar utan även skattskyldiga i allmänhet. Att därvid tillgripa en sådan utväg som att i viss mån häva banksekretessen, syntes emellertid synnerligen olämpligt. Vad särskilt anginge utlänningar, skulle en dylik föreskrift säkerligen bliva illusorisk, enär de utländska näringsidkarna, åtminstone de, som mera tillfälligt bedreve verksamhet här i riket och som man egentligen velat träffa med föreskriften i fråga, givetvis skulle begagna utvägen att placera sina penningmedel å utländsk ort. I varje fall syntes det icke tilltalande, att en dylik bestämmelses räckvidd skulle utsträckas att omfatta även svenska näringsidkare eller andra svenska skattskyldiga. En lämplig utväg att öva kontroll å avgivna deklarationer för ifrågavarande slag av näringsverksamhet vore enligt handelskammarens mening, att vederbörande myndighet genom auktoriserade revisorer eller andra sakkunniga personer toge del av den utländska näringsidkarens bokföring.

Handelskammaren i Göteborg förmenade, att den ifrågasatta uppgiftsskyldigheten för banker m. fl. icke vore i överensstämmelse med den allmänna uppfattningen om privatlivets helgd och den sekretess, som bankinrättningar nödvändigt måste iakttaga. De meddelade uppgifterna torde dessutom ofta bliva missvisande vid det förhållandet, att

samma person ofta anlidade skilda banker, jämväl belägna på olika platser, vid sina affärssuppgörelser, och det torde icke kunna åläggas honom att inför taxeringsmyndigheterna angiva de särskilda banker eller bankirer, med vilka han stode i affärsförbindelser.

Sveriges allmänna exportförening ansåg, att en dylik bestämmelse icke borde införas i svensk lag, alldenstund därigenom hittills gällande banksekretess skulle starkt hotas, och detta stadgande finge anses så mycket mera olämpligt, som infordrandet av dylika upplysningar även skulle gälla svenska köpmäns bankaffärer.

*Departement-
chefen.*

Det av landskamreraren Landén framlagda förslaget avsåg visserligen närmast frågan om utlänningars beskattning. Det torde emellertid icke kunna förnekas, att stadgandet skulle även beträffande övriga skattskyldiga fylla en lucka i vår lagstiftning. Behovet av en bestämmelse i nu angiven riktning har ju också vid två olika riksdagar vitsordats av såväl bevillningsutskottets majoritet som riksdagens andra kammare.

Mot förslaget har i huvudsak erinrats, att banksekretessen därigenom skulle hävas. Givetvis bör ett slopande av banksekretessen ej ske onödigtvis, men det måste betonas, att vikten av densammas bibehållande också kan överskattas. Visserligen givas många fall, där banksekretessen tillgodoser ett verkligt och berättigat intresse, men det torde nog också förekomma tillfällen, då den tjänar att skydda affärstransaktioner, som ej tåla en närmare granskning. Vad angår uppgiftspliktens omfattning, så upptager det remitterade förslaget en vida mera omfattande uppgiftsskyldighet än den av bevillningsutskottet på sin tid föreslagna bestämmelsen rörande uppgifter om namngivna skattskyldiges ränteinkomster. Att begränsa uppgifterna till att avse allenast ränteinkomsten, torde emellertid åstadkomma, att det föreslagna stadgandet ej bleve av den verkliga nytta, som med detsamma avsetts. Ur kontrollsynpunkt måste det nämligen anses vara synnerligen viktigt, att kunna erhålla kännedom om en namngiven kunds inestående tillgodohavande vid viss tid. Det bör ihågkommas, att då de motioner, som enligt vad ovan nämnts förelågo till bevillningsutskottets behandling, avsågo endast skyldighet att lämna uppgifter om ränteinkomster, utskottets betänkande ej lär böra förstås så, att utskottet ansett uppgiftsskyldigheten ej kunna givas den av mig ovan antydda utsträckning. Däremot har jag funnit det möta betänkligheter, särskilt innan närmare erfarenhet vunnits, att medgiva taxeringsmyndighet någon mera allmän rätt att infordra upplysningar om vederbörande skattskyl-

diges affärsverksamhet. Då med en sådan begränsning det ifrågasatta stadgandet i princip icke torde avsevärt skilja sig från det förslag, som bevillningsutskottet två gånger framlagt för riksdagen, lärer kammarrättens yttrande om behovet av vidare utredning icke böra föranleda frågans uppskjutande. Jag har därför låtit omarbета det remitterade förslaget därhän, att uppgiftsskyldigheten skulle begränsas till de av mig här ovan särskilt angivna avseendena. Däremot lärer uppgiftsskyldigheten böra utsträckas jämväl till sparbanker och andra penningförvaltande inrättningar, varjämte orden »bankir eller annan», för vinnande av överensstämmelse med ordalagen i gällande lag om bankrörelse, torde böra utbytas mot orden »enskild man eller handelsbolag». Då sista stycket uti ifrågavarande 11 §, sådan densamma lyder enligt förordning den 8 juli 1916, icke längre äger någon betydelse vid den tidpunkt, då det nu ifrågasatta författningsförslaget är avsett att träda i kraft, har nämnda sista stycke uteslutits såsom obehöfligt.

Det synes mig synnerligen lämpligt att, såsom kammarrätten föreslagit, kringgärda de upplysningar, varom här är fråga, med samma garantier mot att de skola komma till obehörigas kännedom, som finnas beträffande de skattskyldigas egna deklARATIONER. I enlighet härmed har 23 § 3 mom. i taxeringsförordningen i det förslag, jag nu framlägger, erhållit ett kompletterande tillägg. Ett motsvarande stadgande lärer böra införas i tryckfrihetsförordningen.

Om beräkning av inkomst för visst fall.

Enligt det av landskamreraren Landén avgivna förslaget skulle de vid förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt fogade *särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen* under rubriken *övriga inkomster av arbete* förses med följande tillägg:

Inkomst skall beräknas till sitt behållna verkliga belopp.

Därest inkomst av ett näringsföretag på grund av särskilda, av näringsidkaren vidtagna åtgärder, varom här nedan närmare förmåles, blivit lägre än den eljest skolad bliva, skall inkomsten av företaget beräknas till det belopp, vartill den kan antagas hava uppgått, därest sådana åtgärder icke vidtagits.

Såsom åtgärder av här avsedd art är att beakta, att en näringsidkare på grund av sina förbindelser med någon, som är ekonomiskt intresserad i hans näringsföretag eller kan öva inflytande på företagens ledning och som icke är här i riket skattskyldig för inkomst, som han på grund av sina berörda förbindelser med företaget kan hava berett sig, till denne försålt varor till lägre pris eller av honom köpt varor till högre pris än de i allmänhet gällande.

Härjämte upptog förslaget ett tillägg av enahanda innehåll till 3 § av de vid förordningen den 28 oktober 1910 angående bevillning av fast egendom samt av inkomst fogade *särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen.*

I den vid förslaget fogade motiveringen anfördes:

»I fråga om inkomstens beräkning i visst fall inrymmer förslaget ett stadgande av stor vikt för frågan om den inländska beskattningen av viss här bedriven näring. Stadgandet hänför sig till fall, vilkas innebörd belyses av följande exempel. Ett svenskt bolag för tillverkning av trämassa är ekonomiskt beroende av ett utländskt bolag för tillverkning av papper. Det svenska bolaget säljer sina tillverkningar till det utländska bolaget till pris, som vida understiga de vid tiden för försäljningarna allmänt gällande, och redovisar såsom följd härav en avsevärt mindre vinst, än som med hänsyn till gällande pris kunnat förväntas. Då denna minskning av vinst endast beror därpå, att en del av företagens vinst överflyttats till en av bolagets intressenter, och denne icke är skattskyldig i Sverige för sin vinst från företaget, skall det svenska bolagets redovisade inkomst för beskattningen ökas med det belopp, vartill dess inkomst skolat uppgå, därest densamma beräknats på grundval av allmänt gällande marknadspris å tillverkningar av enahanda beskaffenhet. — Ett utländskt bolag för försäljning av mineralolja bildar ett svenskt dotterbolag för försäljningen inom Sverige. Det svenska bolaget betalar för den från det utländska bolaget levererade varan ett pris, som överstiger gällande marknadspris å liknande vara. Såsom följd härav blir den vinst, som uppkommer av dotterbolagets rörelse, vida mindre än den skulle hava blivit, därest inköpspriset hade bestämts efter allmänt gällande marknadspris. Det svenska bolagets redovisade inkomst skall för beskattningen ökas med motsvarande belopp.

I fall, varom här är fråga, kan den utländska intressenten ej direkt träffas av beskattning här i riket. Det har vid sådant förhållande synts ändamålsenligt att lägga skattskyldigheten på det i Sverige drivna företaget.»

Mot förslaget i denna del har kammarrätten förklarat sig icke hava något att erinra; men syntes, enligt kammarrättens mening, orden: »Inkomst skall beräknas till sitt behållna verkliga belopp», vilka ord insatts i författningarna i samband med nu ifrågavarande bestämmelse, böra ur förslaget utgå.

I övriga utlåtanden har icke framställts någon erinran mot förslaget härutinnan.

Förslaget har i denna del ej mötts av någon erinran och det föreslagna stadgandet torde också vara väl befogat. Emellertid synes den ifrågasatta bestämmelsen, som närmast har avseende å utlänningar, böra givas en sådan avfattning, att densamma utsträcker sig till alla fall, där näringsidkare genom åtgärder av angivet slag åstadkommit, att inkomsten av hans rörelse blivit mindre än vederbort. Om såsom exempel väljes det ej ovanliga fall, att näringsidkare inom en viss bransch bildat ett aktiebolag för anskaffande av någon sorts vara eller för försäljning av delägarnas produkter, lär det nämligen ligga nära till hands, att delägarna, för att undgå den dubbelbeskattning, som äger rum i fråga om aktiebolags utdelade vinst, enas om sådana pris mellan dem, å ena sidan, och det gemensamma bolaget, å andra sidan, att det sistnämndas rörelse lämnar ringa eller ingen vinst. Liknande avtal kunna även tänkas i ändamål att nedbringa kommunalutskylderna för affärsverksamhet, som drives i kommun med höga skatter. I anledning härav har jag låtit inom finansdepartementet omarbeta förslaget i nu angiven riktning. Därjämte har jag å detsamma vidtagit en mindre ändring av rent redaktionell natur.

Genom ifrågavarande förslag införes emellertid i viss mån en dubbelbeskattning, i det att den skattskyldige, vilken förslaget närmast angår, får betala skatt för hela den inkomst, som han kunnat få av sin rörelse, därest någon åtgärd av här avsedd art icke vidtagits, under det att den, vilken blivit gynnad av berörda åtgärd, enligt allmänna regler beskattas för därav föranledd inkomstökning. Det synes mig därför riktigtast, att den föreslagna bestämmelsen ej göres tillämplig beträffande den inkomst, som åtnjutes innevarande år och vilken torde vara reglerad av redan ingångna avtal, utan lär stadgandet böra gälla allenast den inkomst, som åtnjutes från och med 1919 års ingång.

Sammanträden för överläggningar i taxeringsfrågor.

Enligt bestämmelserna i 45 § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering äger Kungl. Maj:ts befallningshavande, där så anses erforderligt, kalla taxeringsnämnds ordförande eller, vid förfall för honom, den av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnade ledamoten i taxeringsnämnden att för upplysningars meddelande före och under prövningsnämndens sammanträde infinna sig å den ort, där nämnden sammanträder; och äger enligt bestämmelserna i 54 § 6 mom. samma förordning sådan av Kungl.

Maj:ts befallningshavande inkallad ordförande eller ledamot, vilken ej är bosatt å provningsnämndens sammanträdesort, åtnjuta traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med tio kronor om dagen samt övrig ersättning för resekostnaderna enligt fjärde klassen av gällande resereglemente. Särskild ersättning av statsmedel är däremot icke enligt lag medgiven ordförande eller av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnad ledamot i taxeringsnämnd, som inställer sig vid sammanträde inför länsstyrelsen för gemensamma överläggningar i taxeringsfrågor, innan taxeringsarbetet för året begynner.

Under erinran om nu omnämnda förhållanden anförde Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västerbottens län i en den 8 november 1917 dagtecknad skrivelse:

Gemensamma överläggningar i taxeringsfrågor hava under de två sistförflutna åren hållits inom Västerbottens län. Under år 1916 hölls sammanträde närmast mellan ordförande eller ledamöter, som voro bosatta i närheten av residensstaden. Under början av år 1917 utsändes åter från landskontoret uppmaning till samtliga ordförande och ledamöter i taxeringsnämnderna inom länet att å bestämd dag för gemensam överläggning i årets taxeringsfrågor sammanträda å länsstyrelsens sessionsrum. Därvid närvoro 13 taxeringsnämndsordförande samt 11 av Konungens befallningshavande förordnade ledamöter i taxeringsnämnderna eller något mera än en tredjedel av hela antalet.

Närmaste uppgiften vid mötet har varit att uppgöra förslag till beräkning av värdet av fastighetsägares och därmed likställd skattskyldigs inkomst av fast egendom, för vilket ändamål inom länet använts en så kallad tilläggsblankett vid sidan av den stadgade deklarationsblanketten.

Men såsom av bilagda avskrift av protokollet vid mötet framgår hava även förekommit åtskilliga andra frågor, avseende åstadkommande av en mera enhetlig taxering inom länet.

Att de åtgärder, som i enlighet med uttalanden vid sammanträdet vidtagits under årets taxering, haft till följd, bland annat, en väsentligt ökad inkomst för statsverket, har Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande haft tillfälle att framhålla i sitt underdåniga förslag om ersättning för bestyret med 1917 års taxeringsarbete inom länet.

Vid innevarande års provningsnämnds sammanträde väcktes med stöd av årets gynnsamma erfarenhet förslag om fortsatta sammanträden i förut avgivna syfte och beslöt provningsnämnden, på sätt framgår av bilagda utdrag av nämndens i ärendet förda protokoll, hemställa hos Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande att tillfälle måtte såsom innevarande år lämnas ordförande och ledamöter i taxeringsnämnderna att före nästinstundande års taxering sammanträda för gemensam överläggning i taxeringen rörande frågor.

Med anledning härav har Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande ifrågasatt, att under nästkommande januari månad skulle inför Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande hållas sammanträden mellan ordförande och av Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande utsedda ledamöter i 1918 års taxeringsnämnder.

Nyttan med hållandet av sådan förberedande överläggning för den blivande

taxeringen bliver givetvis större, för den händelse så många som möjligt av taxeringsmännen kunna därvid närvara. Möjligheten härav är emellertid givetvis beroende därav, huruvida ersättning för inställelsen kan beredas.

Med hänsyn till syftet för mötet i fråga synes det Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande befogat, att taxeringsmännen i fråga för närvaro vid sammanträdet erhålla samma ersättning, som omförmåles i förenämnda 54 § 6 mom. av taxeringsförordningen.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande får fördenskull i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes bevilja sådan ersättning för de ordförande och av Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnade ledamöter i 1918 års taxeringsnämnder, som enligt Eders Kungl. Maj:ts befallningshavandes kallelse inställa sig vid det ifrågasatta mötet.

För att onödig kostnad icke må uppstå, kommer Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande givetvis att tillse, att i förekommande fall allenast endera av ordföranden eller ledamoten till mötet inkallas.

Kostnaderna skulle enligt beräkning, som verkstälts med hänsyn till storleken av rese- och traktamentsersättning till prövningsnämndens ledamöter, komma att uppgå till högst 2,500 kronor.»

Vid skrivelsen voro fogade däri åberopade bilagor.

Utlåtande infordrades från statskontoret, som därvid anförde:

Därest det ifrågasatta sammanträdet kunde anses behöfligt för ernående av effektivitet i beskattningen, torde anledning föreligga att från statens sida befordra åstadkommande av dylika överläggningar och ej något vara att erinra mot att, på sätt i första hand förordats, ersättning till ordförande, respektive ledamot i taxeringsnämnd, som deltog i sådant möte, utginge efter enahanda grunder som den gottgörelse, vilken jämlikt förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, 54 § 6 mom., utginge till vissa ledamöter av prövningsnämnd m. fl.

Sedan statskontoret härefter utlätit sig angående vilka medel, som i förevarande fall kunde anvisas för kostnadens täckande, yttrade statskontoret vidare:

»Skulle Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande i allmänhet anses böra för framtiden beredas tillfälle att årligen eller då så vore särskilt behöfligt anordna överläggningar av förevarande slag, torde härför erforderliga ändringar böra vidtagas i nådiga förordningen angående taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, varefter hinder icke lär möta att för ändamålet anlita anslaget till taxeringskostnader.»

Genom beslut den 31 december 1917 har Kungl. Maj:t funnit gott medgiva, att för det av Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västerbottens län angivna ändamålet finge användas ett belopp av högst

2,500 kronor att med tillgängliga medel av Kungl. Maj:ts befallningshavande förskjutas.

Vid ett sammanträde, som den 11 december 1917 hållits inför statsrådet och t. f. chefen för finansdepartementet med landskamrerarna i rikets län och kamreraren i överståthållarämbetet rörande vissa taxeringsfrågor, hade emellertid framhållits betydelsen därav, att taxeringsnämndernas ordförande och de av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnade ledamöterna av taxeringsnämnderna sammankallades för att överlägga med landskamreraren i länet i taxeringsfrågor och särskilt om lämpliga åtgärder för åstadkommande av en effektiv och rättvis taxering, varjämte vid mötet upplystes, att dylika sammankomster redan anordnats inom olika län.

Under erinran om de i nämnda fråga vid mötet gjorda uttalandena anförde landskamreraren Axel Bökelund å de tillstådeskomna mötesdeltagarnas vägnar i en påföljande dag dagtecknad skrivelse:

»Vid det fortsatta sammanträde, som i dag hållits för överläggning i andra tjänsten rörande ämnen, har nämnda fråga åter berörts; och har därvid uttalats önskvärdheten av, att ersättning måtte tillerkännas ordförandena och ledamöterna för inställelse vid dylikt sammanträde vare sig det hålles i residensstaden eller annan ort i länet. Denna ersättning syntes böra utgå efter enahanda grunder, som i 54 § 6 mom. av gällande taxeringsförordning äro bestämda för ersättning till ledamöterna i prövningsnämnden med flera för resor till residensstaden.

Till följd av ortsförhållanden eller andra omständigheter kan det möjligen finnas lämpligare att för nämnda ändamål sammankalla ordförandena och ledamöterna till annan ort än residensstaden eller anordna sammanträden å flera orter inom länet med vissa grupper av ordförande och ledamöter.

I sådant fall ansåg mötet billigt, att jämväl landskamreraren må erhålla ersättning enligt gällande resereglemente för sin inställelse vid sammanträdena. Dylik ersättning torde måhända kunna utbetalas på grund av nådiga brevet den 25 oktober 1901 angående landssekreterares och landskamrerares rätt till rese- och traktamentsersättning för tjänsteförrättningar å annan ort än residensstaden (svensk författningssamling nr 81), så framt Kungl. Maj:ts befallningshavande bemyndigas att förordna landskamrerare att inställa sig vid sammankomst av ifrågasvarande slag. Det torde nämligen kunna ifrågasättas, huruvida stadgandet i 33 § 2 mom. i gällande landshövdingeinstruktion är tillämpligt å sammankomst för överläggning i taxeringsfrågor.»

I anledning av vad sålunda förekommit har inom finansdepartementet upprättats förslag till ändrad lydelse av 28 § och 54 § 6 mom. i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, enligt vilket förslag nämnda lagrum skulle erhålla följande innehåll:

28 §. Erforderligt antal exemplar — — — — av överståthållarämbetet.

Kungl. Maj:ts befallningshavande äger att årligen, därest så anses erforderligt, från varje taxeringsnämnd inom länet eller del därav kalla antingen ordföranden

eller den av Kungl. Maj:ts befallningshavande utsedde ledamoten att å lämplig ort sammanträda inför Kungl. Maj:ts befallningshavande eller vederbörande landskamrerare för förberedande överläggningar rörande taxeringsarbetet.

54 §. 6 mom. Å prövningsnämndens sammanträdesort icke bosatta ledamöter i denna nämnd samt de taxeringsnämndsordförande eller av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnade ledamöter i taxeringsnämnd, som på Kungl. Maj:ts befallningshavandes kallelse från annan ort infunnit sig antingen till sådant sammanträde, som i 28 § omförmäles, eller ock i residensstaden före eller under prövningsnämndens sammanträde för upplysningars meddelande — — — — — protokollsjusteringen.

Uti infordrat utlåtande har kammarrätten förklarat sig icke hava annan erinran att framställa mot det remitterade förslaget än att 54 § 6 mom. 1 stycket syntes böra bibehållas oförändrat samt 2 stycket erhålla följande ändrade lydelse: »Enahanda ersättning tillkommer även dels ledamot i prövningsnämnd, som, på annan ort bosatt, efter kallelse av ordföranden inställt sig för att delta i protokollsjusteringen, dels och taxeringsnämnds ordförande och av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnad ledamot i taxeringsnämnd, som på Kungl. Maj:ts befallningshavandes kallelse från annan ort infunnit sig till sådant sammanträde, som i 28 § omförmäles.»

Fördelen av dylika sammanträden med ordförandena i eller av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnade ledamöter av taxeringsnämnderna synes mig vara påtaglig. Genom de upplysningar och råd, som därvid kunna lämnas mötesdeltagarna, och genom det ömsesidiga utbytet av erfarenheter torde kunna vinnas såväl större effektivitet i taxeringsarbetet som ock att enhetliga principer följas vid detsamma. Jag ansluter mig alltså till den å mötet med landskamrerarna i riket och kamreraren i överståthållarämbetet den 11 december 1917 uttalade uppfattningen. De i skrivelsen påföljande dag framhållna önskemål ifråga om rätt till ersättning såväl för de sålunda inkallade som ock för landskamreraren i länet hava blivit beaktade i det inom departementet upprättade förslaget.

*Departementets
chefen.*

Vad därefter angår kammarrättens anmärkning mot detta förslag, så är densamma uppenbarligen av rent redaktionell art. Då emellertid någon befogad erinran icke synes kunna göras mot att, på sätt som skett, sammanbinda den föreslagna nya bestämmelsen med det redan förefintliga stadgandet om ersättning till taxeringsnämnds ordförande eller en av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnad ledamot av taxeringsnämnd för inställelse enligt 45 § uti ifrågavarande förordning, anser jag den framställda anmärkningen icke böra föranleda till någon ändring av förslaget.

Övriga ändringsförslag.

*Förtydligande
av 11 § i
förordningen
om taxerings-
myndigheter
och för-
farande vid
taxering.*

Genom 11 § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarande vid taxering, enligt detta lagrums ursprungliga lydelse, stadgades, bland annat, att sådan uppgift till ledning vid annans taxering, varom förmäldes i lagrummets 2:o b), c), d), e), f) och g), borde, där så kunde ske, innehålla personens fullständiga namn och bostadsadress.

Nämnda stadgande erhöll emellertid genom förordning den 24 oktober 1913 den ändrade lydelse, att omförmälda uppgift förklarades böra, där så kunde ske, fullständigt angiva personens namn och hemvist enligt mantalslängd ävensom, där bostaden vore en annan än hemvist enligt mantalslängden, bostadsadressen.

Motivet till den sålunda genomförda författningsändringen framgår av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 11 april 1913, enligt vilket dåvarande chefen för finansdepartementet vid framläggandet av förslaget till nämnda författningsändring uttalade, att förslaget tillkommit i ändamål, att skarpare än dittills understryka, att jämväl uppgift om bostadsadress borde vara fullständig och i sådant avseende främst upptaga hemvist enligt mantalslängden.

I en till överståthållarämbetet ingiven skrift hava emellertid uppbördskommisarierna i Stockholm anfört, bland annat, att den vidtagna författningsändringen för varje år visat sig medföra allt mera ökade svårigheter vid de förberedande arbetena för taxeringen inom huvudstaden, i det att ett allt större antal av de enligt 11 § uppgiftsskyldiga för vederbörande personer angåve allenast församlingen, där personerna ifråga vore boende; och då därtill komme, att uppgifterna jämväl ofta varit på annat sätt ofullständiga, samt därigenom ytterligare olägenheter uppkommit, hava uppbördskommisarierna ifrågasatt en sådan ändring av förevarande stadgande, att uppgifterna i stället för hemvist komme att upptaga mantalsskrivningsort, angiven med, förutom församling, gata och adressnummer vid årets mantalsskrivning.

Med överlämnande till Kungl. Maj:t av omförmälda framställning har överståthållarämbetet över densamma avgivit yttrande och därvid för sin del vitsordat olägenheterna av ifrågavarande stadgandes nuvarande lydelse.

På grund av nådig remiss har kammarrätten över berörda framställning den 14 december 1916 avgivit utlåtande och därvid anfört följande: Av vad i ärendet anförts syntes framgå, att det med för-

fattningsändringen åsyftade ändamål ingalunda blivit uppnått, utan att fast hellre på grund av den tillämpning, förevarande stadgande i dess nuvarande lydelse erhållit, allvarliga svårigheter yppat sig vid taxeringsarbetet inom huvudstaden. Att av enahanda skäl svårigheter uppstått jämväl vid taxeringsarbetet å andra orter i riket, finge väl anses otvivelaktigt. Vid sådant förhållande ansåge kammarrätten sig böra tillstyrka sådan ändring av ifrågavarande 11 §, att, jämväl i fall bostaden icke vore en annan än hemvist enligt mantalslängden, uppgift enligt lagrummets 2:o b), c), d), e), f) och g) förklarades böra, där så ske kunde, fullständigt angiva ej allenast personens hemvist enligt mantalslängd utan även bostadsadressen.

Lika med myndigheterna finner jag en omformulering av ifrågavarande stadgande behöfelig. Mot den av kammarrätten i sådant hänseende föreslagna lydelsen har jag intet att erinra.

Departements-
chefen.

Enligt 29 § 3 mom. i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering åligger det å landet häradsskrivaren och i stad, utom Stockholm, vederbörande tjänsteman att senast den 25 mars varje år till taxeringsnämndernas ordförande avlämna på mantalslängden grundade fastighetslängder, upptagande samtliga inom taxeringsdistriktet belägna fastigheter, å vilka särskilda taxeringsvärden skola sättas, ävensom fastigheternas ägare eller i fall, då innehavaren är skattskyldig för fastighet, innehavaren. Till ledning vid dessa fastighetslängders uppgörande hava hittills funnits att tillgå föregående årets fastighetslängder i original. Jämlikt 47 § 2 mom. i berörda förordning tillkommer det nämligen Konungens befallningshavande att inom tre veckor efter prövningsnämndens sista sammankomst till vederbörande häradsskrivare eller magistrat för debiteringsverkställande översända taxeringslängderna jämte tillhörande handlingar; och dessa längder hava hittills icke behövt återställas till Konungens befallningshavande tidigare, än att de kunnat därifrån insändas till kammarrätten senast den 15 april. Enligt 1 § 3 mom. i kungörelsen den 21 december 1917 med föreskrifter angående medelsförvaltningen i länen skola emellertid taxeringslängderna jämte prövningsnämndens förändringslängder hädanefter inom januari månads utgång av magistrat och häradsskrivare avlämnas till Konungens befallningshavande för att därifrån senast den 15 februari insändas till kammarrätten. Vid den tid då det löpande årets fastighetslängder skola upprättas, finnas motsvarande längder från föregående året sålunda ej längre tillgängliga. Denna

Ändrad
lydelse av 29
§ 2 mom. i
förordningen
om taxerings-
myndigheter
och förfaran-
det vid
taxering.

olägenhet har synts lämpligen kunna avhjälpas genom att i stället bereda vederbörande tillgång till de avskriffter av föregående årets taxeringslängder, vilka före januari månads utgång skola från kommunerna avlämnas till taxeringsnämndernas ordförande. I anslutning till nu framhållna synpunkter har inom finansdepartementet upprättats förslag till bestämmelser i ämnet, innefattade i ett tillägg till 29 § 2 mom. ovannämnda förordning av följande lydelse:

»Vederbörande härads-skrivare är berättigad att efter januari månads utgång på rekvisition få avskrifterna av fastighetslängderna till sig översända. Har härads-skrivare begagnat sig av denna rätt, åligger det honom, vid bot av tre kronor för varje överskjutande dag, att senast den 25 mars återställa avskrifterna till taxeringsnämndens ordförande.»

Kammarrätten har uti ett över nämnda förslag avgivet utlåtande icke haft annat att erinra mot förslaget, än att det enligt kammarrättens mening syntes kunna ifrågasättas, huruvida icke även de tjänstemän, som hade att uppgöra fastighetslängderna för städer utom Stockholm, borde berättigas att under samma tid som härads-skrivarna få på rekvisition förfoga över avskrifterna av fastighetslängderna.

*Departements-
chefen.*

Det lärer icke vålla några svårigheter, om taxeringsnämndernas ordförande avhändas ifrågavarande avskriffter under tiden från och med den 1 februari till den 25 mars, då fastighetslängderna skola avlämnas. Taxeringsnämndernas ordförande kunna nämligen ej förrän efter sistnämnda dag påbörja arbetet med fastighetstaxeringen. Då härads-skrivarna, ehuru därtill icke skyldiga, i allmänhet torde taga avskriffter av taxeringslängderna för eget behov, bland annat för att därav kunna meddela taxeringsbevis, och det således i många fall icke föreligger något behov för dem att få kommunernas avskriffter överlämnade till sig, lärer det vara lämpligast att, såsom i det remitterade förslaget skett, göra fastighetslängdernas översändande beroende på särskild rekvisition. I anledning av vad kammarrätten erinrat, har jag, ehuru de föreslagna bestämmelserna givetvis äga sin egentliga betydelse beträffande förhållandena å landsbygden, låtit åt det remitterade förslaget giva den ändrade avfatning, som erfordras för tillgodoseende av det av kammarrätten avsedda syftemålet.

*Ändring av 63
§ i förordning
om taxerings-
myndigheter
och förfaran-
det vid
taxering.*

Uti en den 19 december 1917 till finansdepartementet inkommen skrivelse har statskontoret anfört:

»Jämlikt § 63 mom. 2 av nådiga förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering den 28 oktober 1910 åligger det Eders Kungl. Maj:ts be-

fallningshavande att varje år före den 1 december till statskontoret insända sammandrag över Stockholms stads och varje läns hela taxering och påförda stats-skatt. Innevarande år hava emellertid från åtskilliga av Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande ifrågavarande sammandrag hit inkommit först efter upprepade påminnelser från statskontorets sida och så sent, att först den 7 innevarande december samtliga sammandrag här förelägo. Berörda förhållande inverkar avsevärt försenande på statskontorets uppgörande av förslag till beräkning av statsverkets inkomster. För att inskräpa vikten av att ifrågavarande uppgifter inkomma till statskontoret inom den angivna tiden, vill statskontoret i underdånighet ifrågasätta sådan ändring av ovan omnämnda § 63 mom. 2, att orden »av Kungl. Maj:ts befallningshavande till nämnda verk insändas före den 1 december» utbytas mot »av Kungl. Maj:ts befallningshavande till statskontoret insändas så tidigt, att de inkomma till nämnda verk före den 1 december».

I anledning härav har jag låtit inom finansdepartementet upp-rätta förslag till ändrad lydelse av ovan nämnda lagrum i den av statskontoret angivna riktningen.

*Departements-
chefen.*

Slutligen torde de vid förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt fogade tabellerna III och IV, vilka grundats på statistiska centralbyråns dödlighetstabell för årtiondet 1891—1900, böra erhålla det ändrade innehåll, som föranledes av resultatet av de nya beräkningar, vilka verkstälts på grundval av statistiska centralbyråns dödlighetstabell för årtiondet 1901—1910.

Sedan föredragande departementschefen uppläst ovan avhandlade förslag, hemställde han, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga:

1) förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering jämte det vid berörda förordning fogade formulär nr 1 A;

2) förslag till förordning om ändrad lydelse av punkt 3:o) i de vid förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhets-skatt fogade särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen;

3) förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § i de vid förordningen den 28 oktober 1910 angående bevillning av fast egen-dom samt av inkomst fogade särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen; samt

4) förslag till förordning om ändrad lydelse av de till förordningen

den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt hörande tabellerna III och IV.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter tillstyrkta hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Teodor Franzén.